

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

การวิเคราะห์ และประเมินค่าสาร จากการอ่าน

สาระสำคัญ

การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต การศึกษา หรือการปฏิบัติงานอาชีพ การอ่านจึงเป็นการส่งเสริมและพัฒนาสติปัญญา เพิ่มพูนประสบการณ์ ให้ความฉลาดรอบรู้ ดังนั้นนอกจากอ่านเพื่อความรู้ความเข้าใจแล้ว ผู้อ่านควรจะวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้ ผู้ที่รู้จักอ่านอย่างพินิจพิจารณา หรือใช้วิจารณ์ญาณในการอ่าน ย่อมสามารถนำความรู้ความคิดจากการอ่านมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันและงานอาชีพได้เป็นอย่างดี

การอ่าน เป็นกระบวนการรับรู้สารซึ่งเป็นความรู้ ความคิด ความรู้สึก และ
ความคิดเห็นที่ผู้เขียนถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร การที่ผู้อ่านจะเข้าใจสาร
ได้มากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความสามารถในการใช้ความคิด

จุดมุ่งหมายของการอ่าน

๑.๑ อ่านเพื่อความรู้

เป็นการอ่านเพื่อศึกษาค้นคว้าทางด้านวิชาการที่จะมาเสริมสร้างความรู้
ความสามารถในเชิงวิชาการ เราจึงต้องหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอให้ทันต่อความก้าวหน้าของโลก
ทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับวิทยาการแขนงต่าง ๆ นำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

๑.๒ อ่านเพื่อพัฒนาความคิด

คืออ่านเพื่อให้เข้าใจลึกซึ้งพอที่จะนำความรู้ไปใช้ หรือแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
เพื่อเป็นแนวทางความคิดของตนเอง หรืออาจนำมาเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิตหรือแก้ปัญหา
ต่าง ๆ ผู้อ่านจะต้องใช้วิจารณญาณในการเลือกนำความคิดที่ได้อ่านมาใช้ให้เป็นประโยชน์

๑.๓ อ่านเพื่อความบันเทิง

เป็นการอ่านเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ผ่อนคลายอารมณ์ หรือเพื่อฆ่าเวลาระหว่างการรอคอยอะไรสักอย่าง การอ่านในลักษณะนี้จะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความบันเทิงควบคู่ไปกับความรู้ ความคิด ได้ผ่อนคลายอารมณ์ดังเคย

๑.๔ อ่านเพื่อกิจธุระหรืออ่านด้วยความจำเป็น

เป็นการอ่านเพื่อผลประโยชน์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิต หรือการทำงาน

๑.๕ อ่านเพื่อประโยชน์ในการเข้าสังคม

เป็นการอ่านเพื่อจะได้เป็นส่วนหนึ่งของคนกลุ่มที่เราติดต่อยู่ด้วย ทำให้สามารถติดต่อ มีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ทักษะคติและมุมมองกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น มักเป็นสื่อสิ่งพิมพ์เรื่องราวที่กำลังอยู่ในความสนใจของสังคม

๑.๖ การอ่านเพื่อพัฒนาอาชีพ

เป็นการอ่านเพื่อแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ประสพการณ์เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพ ทำให้เป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์ มีมุมมองที่กว้างขึ้น สามารถนำไปพัฒนาศักยภาพในการทำงานหรือประยุกต์ใช้ประกอบอาชีพได้

 ๒.๑ เพิ่มความรู้

การอ่านเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ผู้อ่านที่อ่านอย่างถี่ถ้วน ไตร่ตรองและพิจารณาเนื้อหา เพื่อเลือกความรู้ที่เหมาะสมย่อมเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน เพื่อพัฒนาตนเองและสังคมได้

 ๒.๒ พัฒนาความคิด

การอ่านเป็นการสร้างสรรค์สติปัญญาและความคิด โดยเฉพาะการอ่านอย่างวิเคราะห์ วิจารณ์ เป็นการฝึกใช้วิจารณญาณเพื่อสามารถป้องกัน หรือแก้ปัญหาได้อย่างสุขุมรอบคอบ

 ๒.๓ พัฒนาบุคลิกภาพ

การอ่านสามารถปรับปรุงความคิดเห็นของผู้อ่าน ผู้อ่านต้องสามารถวิเคราะห์ว่าผู้เขียนส่งสารอะไร คือดี ความความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้เขียนได้ ความคิดที่พิจารณาจะส่งผลมาถึงบุคลิกภาพที่ดี

๒.๔ สร้างความสนุกสนาน

การอ่านหนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ผู้อ่านย่อมได้รับความเพลิดเพลิน เบิกบานใจ เมื่อเกิดความเข้าใจในเนื้อหาและรสของงานเขียนนั้น ๆ

๒.๕ เป็นผู้ที่มีวิจารณญาณ

ผู้อ่านจะรู้จักการตัดสินใจด้วยตนเองโดยใช้เหตุผลไตร่ตรอง ไม่ตกเป็นเหยื่อของการโฆษณาชวนเชื่อ และไม่หลงเชื่อคนง่าย

๒.๖ ช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

การอ่านช่วยทำให้เกิดจินตนาการหรือความคิดแปลกใหม่ในการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ เช่น การคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ การสร้างสรรค์ผลงานที่ไม่ซ้ำซากจำเจ

๒.๗ ช่วยอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน

เป็นการอ่านเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิต เช่น การหาข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าก่อนออกไปซื้อของ อ่านประกาศรับสมัครงาน อ่านฉลากยา อ่านข้อมูลการเดินทางหรือการท่องเที่ยว

๓.๑ จับใจความของเรื่องที่อ่านได้

คือ อ่านแล้วรู้เรื่องราวที่อ่านตลอดทั้งเรื่อง สรุปสาระสำคัญและเข้าใจความหมายในเนื้อหาของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

๓.๒ รับรู้สุนทรียภาพจากการอ่าน

คือ เมื่ออ่านเรื่องใดก็ตามย่อมเกิดความซาบซึ้งตามเนื้อหา สำนวนและวิธีการประพันธ์นั้น ๆ มีอารมณ์คล้อยตามและเห็นภาพพจน์ตามคำบรรยาย

๓.๓ รู้จักใช้ความคิด

วิเคราะห์ วิจัยและแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลทั้งในทางที่ขัดแย้ง หรือเห็นด้วยกับผู้เขียน

๓.๔ วินิจฉัยคุณค่าได้

คือ การพิจารณาว่าเรื่องที่อ่านมีคุณค่าหรือประโยชน์ในแง่ใด มีส่วนดีส่วนบกพร่องและองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ควรให้ความสนใจมากน้อยเพียงใด พิจารณาได้ว่าหนังสือแบบใดเหมาะกับบุคคลประเภทใด

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะช่วยให้ผู้อ่านรู้จักวิเคราะห์ ตรวจสอบ และเลือกรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล ย่อมสามารถนำความรู้ความคิดจากการอ่านมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันและงานอาชีพได้เป็นอย่างดี

๔.๑ ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

“วิจารณ์” พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ (๒๕๕๖ : ๑๑๑๓)
ได้ให้ความหมายไว้ว่าหมายถึง ให้คำตัดสินสิ่งที่เป็นวรรณกรรมและศิลปกรรม โดยผู้มีความรู้ควรเชื่อถือได้ว่ามีค่าความงามความไพเราะคืออะไร หรือมีข้อขาดตกบกพร่องอย่างไรบ้าง, ตีชม มักใช้เต็มคำว่า วิพากษ์วิจารณ์

๔.๒ ขั้นตอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณมี ๓ ขั้นตอน คือ ขั้นวิเคราะห์สาร ขั้นวินิจสารและขั้นสรุปผล การวิเคราะห์และวินิจสาร ดังนี้

๔.๒.๑ ขั้นวิเคราะห์สาร

๑. **พิจารณาองค์ประกอบของการสื่อสาร** คือการหาข้อมูลเบื้องต้นว่าใครเป็นผู้ส่งสารส่งแก่ใคร สารคืออะไร ส่งผ่านสื่อชนิดใด
๒. **พิจารณารูปแบบของสาร** ถ้าเป็นร้อยแก้วอาจมีรูปแบบเป็นข่าว บทความ จดหมายเรื่องสั้น นวนิยาย บทละคร ถ้าเป็นร้อยกรองอาจมีรูปแบบเป็นโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย หรืออาจแต่งเป็นนิราศ ลิลิต หรือบทร่ายกรองสมัยใหม่ที่ไม่เคร่งครัดฉันทลักษณ์แบบดั้งเดิม
๓. **จับใจความสำคัญของสาร** ผู้อ่านควรจับใจความให้ได้ว่าเรื่องที่อ่านแสดงความรู้ ความคิดเห็นหรืออารมณ์ความรู้สึกรักของผู้เขียนอย่างไร พยายามจับประเด็นหลักใหญ่ให้ได้ แล้วจึงพิจารณาประเด็นปลีกย่อย โดยอ่านเรียงลำดับแต่ละย่อหน้า
๔. **พิจารณากลวิธีการนำเสนอ** คือการพิจารณาว่าผู้เขียนใช้วิธีการเสนอเรื่องแบบใด เช่น การอธิบายหรือบอกเล่าเรื่องราวในลักษณะของการขยายความ วิเคราะห์ข้อเท็จจริง การให้นิยาม การยกตัวอย่าง

๔.๒.๒ ชั้นวินิจฉัยสาร

การวินิจฉัยสาร คือ การพิจารณาสารอย่างตั้งใจ เอาใจใส่และถี่ถ้วน เป็นขั้นตอนของการตีความ สังเคราะห์และประเมินค่า ดังนี้

๑. พิจารณาว่าเนื้อความตอนใดเป็นข้อเท็จจริง หรือความรู้สึกนึกคิด

๒. พิจารณาเจตนาหรือจุดมุ่งหมายของผู้ส่งสาร โดยสำรวจดูว่า ความรู้ ทัศนนะ อารมณ์หรือความรู้สึกนั้น ผู้เขียนเขียนด้วยเจตนาอย่างไร ต้องการให้ผู้อ่านเกิดปฏิกิริยาตอบสนองอย่างไร ตลอดจนให้แง่คิดต่าง ๆ แก่ผู้อ่านอย่างไร

๓. พิจารณาว่าสารที่สำคัญที่สุดของเรื่องนั้นคืออะไรและสารที่สำคัญรอง ๆ ลงไปคืออะไร

๔. **การตีความ** เป็นการพิจารณาน้ำเสียงที่แฝงอยู่ในข้อความ หมายถึงการพยายามทำความเข้าใจความหมายที่แฝงเร้นอยู่โดยที่ผู้เขียนมิได้กล่าวหรือเขียนไว้อย่างตรง ๆ ว่าเป็นไปในทำนองใด ผู้รับสารจึงควรอ่านอย่างวินิจฉัยเพื่อให้ได้สารที่ตรงหรือใกล้เคียงกับเจตนาของผู้ส่งสาร

๔.๒.๓ ขั้นสรุปผลการวิเคราะห์และวิจารณ์

คือ การประมวลความคิดทั้งหมดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน เป็นขั้นตอนสูงสุดของกระบวนการอ่าน ดังนี้

- ๑. การประเมินค่า** หมายถึง การวินิจฉัยข้อความที่อ่านว่ามีความน่าเชื่อถือ หรือถูกต้องเพียงใดหรือไม่อย่างไร มีคุณประโยชน์หรือไม่ เมื่ออ่านจบผู้อ่านควรตอบตนเองได้ว่า เรื่องนั้น ๆ มีคุณค่าอย่างไร และได้รับอะไรบ้างจากการอ่าน
- ๒. การสังเคราะห์สาร** หมายถึง การที่ผู้อ่านรวบรวมสารจากการวิเคราะห์และวิจารณ์สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาเรียบเรียงเป็นคำพูด หรือข้อเขียนของตนเองการสังเคราะห์สารเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของการอ่านเพื่อพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ

แนวทางการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าสารในงานอาชีพ

งานเขียนทุกประเภทต้องเกิดขึ้นด้วยจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง และจุดมุ่งหมายนี้จะเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดองค์ประกอบส่วนอื่น ๆ ของงานเขียนด้วย เช่น ข่าวกวี ตำนาน สารคดี บันเทิงคดี โฆษณา ฯลฯ

๕.๑ ข่าว

๕.๑.๑ รูปแบบ

ข่าว หมายถึง รายงานเหตุการณ์ที่คนในสังคมกำลังให้ความสนใจ มีความสำคัญ สดและทันสมัยสำหรับผู้รับสาร เป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อบุคคลในสังคม โดยมุ่งเน้นข้อเท็จจริงว่าเกิดอะไร ที่ไหน เมื่อใด ใคร ทำอะไรและอย่างไร

๕.๑.๒ ประเภทของข่าว

ข่าวในสื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่ออื่น ๆ แบ่งตามน้ำหนักของเนื้อหาออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. ข่าวหนัก (Hard news) หมายถึง ข่าวที่มีเนื้อเรื่องเชิงสาระมากกว่าความบันเทิง มีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อคนส่วนใหญ่ในสังคม ข่าวประเภทนี้มักมีผลกระทบต่อปัจจัยอื่น ๆ ในวงกว้าง

๒. ข่าวเบา (Soft news) คือข่าวที่เน้นการตอบสนองอารมณ์อยากรู้ ความรู้สึกของผู้อ่านเป็นสำคัญ มักเกิดขึ้นในกลุ่มคนกลุ่มย่อย ๆ ไม่มีอิทธิพลต่อคนส่วนใหญ่ในสังคมมากนัก

๕.๑.๓ หลักการอ่านและพิจารณาข่าว

การอ่านข่าวควรพิจารณาตามโครงสร้างของข่าว ดังนี้

๑. **พาดหัวข่าว** เป็นส่วนที่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน จะใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่ มักเป็นประโยคสั้น ๆ ให้ความหมายชัดเจนด้วยถ้อยคำที่มีสีสัน
๒. **ความนำหรือวรรคนำ** ซึ่งเป็นส่วนย่อหน้าแรกต่อจากพาดหัวข่าว ความนำจะบอกสาระสำคัญของข่าวโดยย่อ ก่อนที่จะเป็นรายละเอียดในข่าว
๓. **เนื้อข่าว** เป็นส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เป็นข่าวเพื่อขยายความตามประเด็นสำคัญที่กล่าวไว้ในความนำ มักเสนอโดยเรียงลำดับตามความสำคัญจากมากไปหาน้อย หรือเรียบเรียงเนื้อหาตามลำดับเวลา
๔. **การใช้สำนวนภาษา** การใช้สำนวนภาษาในการเขียนข่าว อาจพบข้อบกพร่องหลายประการ ทั้งในการเขียนสะกดคำ การใช้คำย่อ การใช้คำผิดระดับภาษา การใช้คำสแลง การวางส่วนขยายของประโยคไม่ถูกต้อง ทั้งนี้เพราะการสื่อสารในหนังสือพิมพ์ต้องเร่งรัดแข่งกับเวลา

๕.๑.๔ รูปแบบโครงสร้างของข่าว

โครงสร้างของข่าวอาจเขียนได้ ๓ รูปแบบ คือ

๑. การเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวกลับ เป็นรูปแบบพื้นฐานที่นิยมใช้กันมากที่สุด เนื่องจากรูปแบบนี้ให้ข้อเท็จจริงแก่ผู้อ่านไว้ในย่อหน้าแรก ซึ่งผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องราวอย่างย่อ ๆ โดยไม่จำเป็นต้องอ่านข่าวต่อจนจบ

๒. การเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวตั้ง การเขียนข่าวแบบนี้มักใช้กับข่าวสั้น ๆ และมีลีลาการเขียนคล้ายเรื่องสั้น ๆ ซึ่งวรรคสุดท้ายหรือฐานพีระมิด จะเป็นช่วงที่มีความสำคัญที่สุด

๓. การเขียนข่าวแบบลำดับเหตุการณ์ เป็นการเขียนข่าวโดยเริ่มย่อหน้าแรกด้วยความนำสรุปย่อเหตุการณ์ ซึ่งจะบอกให้ผู้อ่านรู้ว่าเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น ซึ่งเป็นผลลัพธ์ทั้งหมด ส่วนเนื้อข่าวจะเล่าถึงเหตุการณ์หรือการกระทำที่เป็นไปตามลำดับเวลา

ปฏิรูปศึกษาหนูนเด็กเรียนอาชีวะ

พาดหัวข่าว

วันอังคารที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๗ เวลา ๑๖.๓๐ น.

“ธีระเกียรติ” ชี้สังคมไทยยังนิยมเด็กเก่งเรียนมหาวิทยาลัย ไม่เก่งเรียนอาชีวะ
แนะต้องออกแบบปฏิรูปการศึกษาใหม่ เน้นเด็กเรียนอาชีวะมากขึ้น เพราะประเทศ
ต้องการช่างฝีมืออีกมาก

ความนำ

วันนี้ (๑๖ ธ.ค.) นพ.ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำ
กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ในฐานะกรรมการในคณะกรรมการอำนวยการปฏิรูป
การศึกษา ศธ. กล่าวว่า วันนี้ค่านิยมและความคิดของคนในสังคมไทยที่ว่า
ใครเก่งเรียนอุดมศึกษา ใครไม่เก่งเรียนอาชีวศึกษานั้น ยังคงมีอยู่ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง
ต้องการให้ลูกเรียนสูง ๆ มุ่งสู่ปริญญาตรี ต่อยอดถึงด็อกเตอร์ แม้จะเป็นด็อกเตอร์
ห้องแถวก็ยอม ที่ผ่านมาสถาบันการศึกษาที่สอนระดับอาชีวศึกษาหลายแห่งก็ผัน
ตัวเองไปสอนอุดมศึกษา ซึ่งเรากำลังทำผิดทาง เพราะประเทศต้องการช่างฝีมือจำนวนมาก
โรงงานต้องการคนจบอุดมศึกษาแค่ ๑๐% ที่เหลือต้องการคนที่มีฝีมือ ดังนั้น
ตนเห็นว่าการปฏิรูปการศึกษาครั้งนี้ต้องออกแบบระบบใหม่ให้ดี การจัดการศึกษา
ทั้งหมดควรจะเป็นแนวระนาบ คือ เมื่อเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงระดับหนึ่ง เช่น
จบชั้น ม.๓ แล้ว การเรียนต่อหลังจากนั้นต้องเน้นความเก่งและเชี่ยวชาญเฉพาะทาง
คือเรียนเป็นแท่ง ๆ แต่สามารถข้ามไปเรียนอีกแท่งหนึ่งได้หากสอบผ่าน หรือมี
ความรู้ในสาขาวิชานั้น ๆ พอ ไม่ใช่จัดแบบพีระมิดที่ทุกคนมุ่งเรียนสูงให้ได้ปริญญา
เพื่อเป็นเจ้าคนนายคน

เนื้อหาข่าว
ขยาย ๑

นพ.ธีระเกียรติกล่าวต่อไปว่า นอกจากนี้ ศธ.ต้องคิดร่วมกับทุกหน่วยงาน
ในการวางแผนระบบการให้ค่าตอบแทนคนที่ทำงาน ให้ทั้งในส่วนของภาครัฐ
และเอกชน โดยมีการกำหนดค่าตอบแทนที่เป็นมาตรฐานตามฝีมือ ความเชี่ยวชาญ และ
มีศักดิ์ศรี ซึ่งจะด้อยไม่แพ้ หรือต้องดีกว่าคนที่จบปริญญา เพื่อดึงให้คนมาเรียนสายนี้

เนื้อหาข่าว
ขยาย ๒

“การรณรงค์ให้คนมาเรียนสายอาชีพ มาช่วยกันสร้างชาติเพียงอย่างเดียว
คงไม่ได้ผล และคงไม่สามารถลบล้างค่านิยมการเรียนเพื่อปริญญาได้ มนุษย์รักตัวเองที่สุด
ดังนั้นการบอกอะไรที่เป็นนามธรรมจะไม่ได้ผล ต้องได้เห็นประโยชน์ที่เป็นรูปธรรม
ว่าจะได้อะไรเมื่อมาเรียนอาชีวะ ทั้งค่าตอบแทน ศักดิ์ศรี ความเป็นอยู่ ความสุข
ในการทำงาน แต่หากจัดรูปแบบเดิม ๆ เด็กอาชีวะก็คงหนีไม่พ้นถูกมองว่า
เป็นนักเรียนชั้น ๒ หรือชั้น ๓ อยู่ดี” นพ.ธีระเกียรติกล่าว

เนื้อหาข่าว
ขยาย ๓

๕.๑.๕ วิธีการสรุปสาระสำคัญของข่าว

องค์ประกอบพื้นฐานของการเขียนข่าว มุ่งให้ผู้อ่านทราบว่า เกิดอะไร ที่ไหน เมื่อใด ใคร ทำไม และอย่างไร ซึ่งขั้นต้นผู้อ่านสามารถพิจารณาได้จากพาดหัวข่าวและความนำ ขั้นต่อไปคือการพิจารณาแยกแยะข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญและรายละเอียด โดยตั้งคำถาม 5W และ 1H ดังนี้

“

Who (ใคร) ใครบ้างที่อยู่ในข่าว

What (อะไร) เกิดเรื่องอะไรที่สำคัญ หรือน่าสนใจ

Where (ที่ไหน) ข่าวนั้นเกิดขึ้นที่ใด

When (เมื่อไร) ข่าวนั้นเกิดขึ้นเมื่อใด

Why (ทำไม) ทำไมจึงเกิดข่าวนั้น

How (อย่างไร) ข่าวนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร

”

๕.๒ สารคดี

สารคดี คือ งานเขียนที่มุ่งให้ความรู้ ความคิด ประโยชน์เป็นประการสำคัญ มีเนื้อหาเป็นข้อเท็จจริงผู้แต่งมุ่งเสนอความรู้หรือข้อเท็จจริง เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิดและสติปัญญาแก่ผู้อ่าน มีหลักการพิจารณาดังนี้

๕.๒.๑ รูปแบบ

สารคดีมีรูปแบบการเขียนหลายลักษณะ ได้แก่ ความเรียง บทความ สารคดีชีวประวัติ สารคดีท่องเที่ยว อนุทิน จดหมายเหตุ ฯลฯ

๕.๒.๒ เนื้อหา

คือ การเสนอข้อเท็จจริงและประเด็นความคิด แยกเป็นแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความรู้กับความคิดเห็นของผู้เขียน ประกอบด้วยโครงเรื่องที่สร้างจากแนวคิดและเนื้อความที่เป็นข้อมูล เหตุผลและรายละเอียดที่สัมพันธ์กัน

๕.๒.๓ กลวิธีในการนำเสนอ

พิจารณาองค์ประกอบ ๓ ส่วน ได้แก่

๑. **การเปิดเรื่อง** พิจารณาว่าผู้เขียนใช้วิธีเปิดเรื่องแบบใด ได้แก่ การอธิบายขอบเขต การแนะนำ การให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสิ่งที่เขียน การให้คำจำกัดความของเนื้อหา เป็นต้น
๒. **การเสนอเรื่อง** มีหลายวิธี เช่น การเล่าเรื่อง การบรรยายหรือพรรณนาให้เหมือนนวนิยาย คือ มีตัวละคร การสร้างภาพพจน์ในรูปของบันทึก
๓. **การปิดเรื่อง** ผู้เขียนอาจจบเรื่องด้วยการตั้งคำถามทิ้งท้ายให้คิด การตอกย้ำความประทับใจ การยกคำคม คำสั่งสอน ประชญา และการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียน

๕.๒.๔ การใช้ภาษา

พิจารณาจากสำนวนโวหารที่ใช้เขียน ๓ แนวทาง ได้แก่

๑. **แนวเขียนเรียบง่าย** เน้นความชัดเจนตรงประเด็นเพื่ออธิบาย หรือบอกข้อเท็จจริง ใช้คำเรียบง่าย ไม่มุ่งให้เกิดจินตภาพหรืออารมณ์ ประโยคสั้นไม่สลับซับซ้อน ไม่มีความหมายลึกซึ้งแฝงอยู่ในถ้อยคำ เป็นคำที่คนทุกระดับเข้าใจ
๒. **แนวเขียนเป็นกันเอง** ผู้เขียนมุ่งที่จะแสดงอารมณ์ ความรู้สึกของตนควบคู่ไปกับการเสนอข้อเท็จจริง คือเสนอทั้งเรื่องราวพร้อมกับให้ความเพลิดเพลินในการอ่าน ถ้อยคำที่ใช้ต้องสื่อความหมายชัดเจน ในขณะเดียวกันมีการใช้สำนวนโวหาร การเปรียบเทียบ การเล่นคำ เสียดสีและการใช้ถ้อยคำที่คมคาย มีความหมายลึกซึ้ง
๓. **แนวเขียนเป็นทางการ** เป็นการเขียนที่ยึดตามแบบฉบับ ใช้ภาษามาตรฐาน เน้นความถูกต้องและกระชับ เป็นสำนวนภาษาที่รู้จักกันทั่วไป

๕.๓ บันเทิงคดี

งานเขียนประเภทบันเทิงคดี หมายถึง เรื่องที่แต่งขึ้นตามจินตนาการของผู้แต่ง โดยมีเจตนาที่จะให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านเป็นสำคัญ ในขณะเดียวกันก็อาจสอดแทรกความรู้ความคิดต่าง ๆ ไปด้วย มีหลักในการพิจารณาดังนี้

๕.๓.๑ รูปแบบ

บันเทิงคดีเป็นงานเขียนที่มุ่งให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่าน โดยใช้จินตนาการสมมุติเรื่องราวต่าง ๆ ขึ้น ได้แก่ บทร้อยกรอง นิทานหรือนิยาย นวนิยาย เรื่องสั้น บทละคร การ์ตูน การพิจารณารูปแบบพิจารณาว่าเป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรองประเภทไหน เหมาะสมกับเนื้อหาหรือไม่

๕.๓.๒ เนื้อหา

เป็นการวิเคราะห์เนื้อเรื่อง แนวคิด และสาระสำคัญของเรื่อง พิจารณาได้จากโครงเรื่อง เนื้อเรื่อง จาก ตัวละคร บทสนทนา ซึ่งมีความสมจริง มีคุณค่าต่อสังคม เหมาะสมกับประเภทของงานเขียน เหมาะสมกับผู้อ่าน

๕.๓.๓ กลวิธีในการนำเสนอ

เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการพิจารณางานเขียนด้านบันเทิงคดี เพราะสิ่งที่มุ่งเสนอแก่ผู้อ่าน คือความเพลิดเพลินทางอารมณ์และความเพลิดเพลินทางปัญญา

๕.๓.๔ การใช้ภาษา

ผู้อ่านจึงต้องพิจารณาว่าผู้เขียนใช้ภาษาลักษณะใด เหมาะสมกับประเภทของงานเขียน มีความสมจริงหรือไม่ ถ้าเป็นงานเขียนประเภทบรรยายหรือกรองต้องพิจารณาด้านความงามของการใช้คำ เช่น การเลือกสรรคำ ความไพเราะ ด้านเสียง ความไพเราะด้านความหมาย

๕.๓.๕ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ผู้อ่านจึงควรพิจารณาด้านความคิดว่าเป็นความคิดที่แปลกใหม่ ลึกซึ้งและคมคาย หรือความคิดที่มีประโยชน์

๕.๔ โฆษณา

๕.๔.๑ รูปแบบ

เป็นการเขียนเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการอื่น ๆ ที่มุ่งกระตุ้นให้ผู้อ่านหรือผู้บริโภคนึกสนใจและตัดสินใจซื้อ

๕.๔.๒ เนื้อหา

เป็นถ้อยคำหรือเรื่องราวที่ผู้ส่งสารถ่ายทอดไปยังผู้รับสาร เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจใคร่รู้เรื่องราวของสินค้า เนื้อหาของโฆษณาประกอบด้วย

๑. **พาดหัวโฆษณา** เป็นส่วนสำคัญที่สุดเช่นเดียวกับพาดหัวข่าว โฆษณาบางชิ้นอาจมีเพียงพาดหัวและคำลงท้าย โดยไม่ต้องมีคำอธิบายรายละเอียด
๒. **ข้อความอธิบายสรรพคุณ** รายละเอียดเป็นส่วนที่ขยายรายละเอียดเพิ่มเติมจากพาดหัว เพื่อชักชวนโน้มน้าวใจกลุ่มผู้บริโภคให้คล้อยตาม เชื่อมั่นในสินค้า
๓. **ส่วนลงท้าย** เป็นประโยคสรุปให้ผู้รับสารจดจำข้อมูลเกี่ยวกับสินค้านั้น โดยทั่วไปมักประกอบด้วยชื่อสินค้า ตราสินค้า และคำขวัญ

๕.๔.๓ กลวิธีในการนำเสนอ

การเสนอโฆษณามีส่วนที่เป็นวัจนภาษาและอวัจนภาษา ได้แก่ภาพ การออกแบบโฆษณา เครื่องหมายการค้า การให้สี รวมทั้งการเคลื่อนไหวและเสียงประกอบสำหรับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การพิจารณาจึงต้องพิจารณาที่ละส่วน

๕.๔.๔ การใช้ภาษา

ภาษาที่ใช้ในงานเขียนประเภทโฆษณามีทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา เช่นเดียวกับงานเขียนประเภทบทละคร และการ์ตูน

๕.๕ งานเขียนเพื่อกิจธุระหรือธุรกิจ

มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

๕.๕.๑ รูปแบบ

เช่น จดหมาย โทรสาร บันทึกข้อความ ป้ายประกาศ แผ่นปลิว แผ่นพับ ฯลฯ

๕.๕.๒ เนื้อหา

มีลักษณะการเขียนตามรูปแบบดังนี้

๑. **จดหมาย** ได้แก่ หนังสือราชการ จดหมายกิจธุระและจดหมายธุรกิจ เนื้อหาประกอบด้วย ส่วนแรกที่ระบุถึงสาเหตุที่เขียนจดหมายนี้ ส่วนที่สองระบุถึงรายละเอียดของเรื่องราว ส่วนสุดท้ายเป็นข้อความสรุปใจความของจดหมาย ปัจจุบันหน่วยงานต่าง ๆ มักใช้วิธีการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ติดต่อสื่อสารเพื่อความสะดวกรวดเร็ว
๒. **โทรสาร** ประกอบด้วยข้อความสั้น ๆ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญในการดำเนินการนั้น ๆ บางครั้งมีการใช้คำย่อ
๓. **บันทึกข้อความ** ประกอบด้วยย่อหน้าหลายย่อหน้าตามรูปแบบของหน่วยงาน แต่ละย่อหน้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับปัญหา ข้อเท็จจริง ข้อพิจารณา ข้อเสนอแนะตามวัตถุประสงค์ของการเรียน
๔. **ประกาศ** เนื้อหาจะเป็นเรื่องที่หน่วยงานประสงค์จะแจ้งให้ทราบ ชี้แจง หรือบอกแนวทางให้คนทั่วไปได้รับรู้

๕.๕.๓ กลวิธีในการนำเสนอ

งานเขียนเพื่อกิจธุระ ซึ่งเป็นการติดต่อสื่อสารเพื่อกิจธุระของหน่วยงานนั้น ๆ การวิเคราะห์กลวิธีในการนำเสนอ ผู้อ่านต้องระบุได้ว่าเป็นเอกสารจากใครถึงใคร เรื่องอะไร มีจุดประสงค์และสาระสำคัญอย่างไร

๕.๕.๔ การใช้ภาษา

ต้องเป็นภาษาที่ชัดเจน ตรงประเด็น กระชับและกะทัดรัด เพื่อให้ผู้อ่านทราบจุดประสงค์ของผู้เขียนทันที ผู้เขียนต้องมีความรู้เรื่องการใช้อักษรย่อ ตัวเลข และสัญลักษณ์ในการเขียนตามระเบียบงานสารบรรณ ตลอดจนคำที่ใช้จำหน้าซอง คำขึ้นต้นและคำลงท้ายที่เหมาะสม

“ ในยุคที่ข้อมูลข่าวสารเผยแพร่ไปอย่างรวดเร็วนี้ การรู้จักใช้
วิจลณญาณในการรับสารเป็นสิ่งสำคัญ เพราะนอกจากจะเป็นการเพิ่มพูน
สติปัญญา ก่อให้เกิดความคิด ความบันเทิงและความจรรโลงใจแล้ว ผู้รับสาร
ที่สามารถวิเคราะห์ วิจลสารและประเมินค่าสารได้อย่างถูกต้องย่อมนำความรู้
ข้อคิดที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและในงานอาชีพได้ ”

สายรุ้งของความรัก

ตาที่ห้วงใยแท้
ตาน้อยเมื่อน้ำนอง
เจ็บป่วยแม่ช่วยปลด
งดงามในน้ำงาน
รินไหลสายใยรัก
สุขใดในแผ่นดิน
ยิ่งใหญ่และสุดยอด
เดือนปีแม่เปรอปรน
วัยเยาว์ถึงเติบโตใหญ่
ตาแม่เฝ้าชื่นชม

คือตาแม่ที่เฝ้ามอง
มือแม่ซับมานับนาน
พร้อมรับบทพยาบาล
จากน้ำเหลืองแม่เรื้อริน
โลกประจักษ์อยู่อาจิน
มีครั้งค่ามารดาตล
จากครรภ์คลอดเป็นตัวตน
เล่นกินนอนป้อนข้าวนม
เจ้าคือไข่มุกท่ามหินคม
ซาบซึ่งทรงวงลูกหญิงชาย
(สุขุมพจน์ คำสุขุม : ๓ - ๔)

- 📌 **เนื้อหา** แสดงถึงความรักของแม่ที่เฝ้าทะนุถนอม ให้ความอบอุ่น ความเอื้ออาทรห่วงใยลูก มาตั้งแต่แรกเกิดจนเติบโตใหญ่ เป็นความรักที่ยิ่งใหญ่ตราตรึงไว้ในใจลูกจนวันตาย
- 📌 **การใช้ภาษา** เป็นคำง่าย ๆ แต่แสดงให้เห็นถึงความประณีตในการใช้ถ้อยคำ มีสัมผัสในทั้งสัมผัสสระและสัมผัสอักษร เสียงของคำสื่อให้เห็นถึงความนุ่มนวล อ่อนหวาน มีจังหวะลีลาที่ไพเราะทั้งคำและความก่อให้เกิดจินตภาพอย่างแจ่มชัด
- 📌 **ความรู้สึกของผู้อ่าน** ภาพที่ผู้อ่านสัมผัสได้จากบทร้อยกรองนี้ คือภาพของแม่ที่เลี้ยงดูลูก ด้วยหัวใจ ชนิดรินไม่ให้ไต รินไม่ให้ตอม ทำให้เกิดความซาบซึ้งในความรักของแม่ที่ไม่อาจหาอะไร มาเทียบเทียมได้
- 📌 **จุดมุ่งหมายของผู้แต่ง** ต้องการชี้ให้เห็นว่า ไม่มีความรักใดยิ่งใหญ่เกินกว่าความรักของแม่
- 📌 **น้ำเสียงของผู้แต่ง** ซึ้งซมและเชิดชูความรักของแม่ คำที่ใช้สื่อให้เกิดความรู้สึกได้อย่างแจ่มชัด
- 📌 **ความคิดแทรก** แม่นี้มีบุญคุณอันใหญ่หลวง ความรักของแม่ไม่มีเงื่อนไข
- 📌 **ความคิดเสริม** สองมือแม่นี้ที่สร้างโลก

ตัวอย่างที่ ๒ การวิเคราะห์สารประเภทบันเทิงคดี

โลกขึ้นชมศรัทธาคคุณค่าเธอ

เธอคือหนึ่งผลิตผลแห่งชนชาติ
คือสินทรัพย์ค่าล้ำคือกำลัง

วันหนึ่งเธอต้องนำต้องกำหนด
บ้านเมืองยังต้องก้าวอีกยาวไกล

เธอใช่เพียงผลิตผลที่ชนผลิต
โลกถือเธอเทียมทัดให้ศรัทธา

หวังเธอเรียน เธอรู้ เธออยู่รอด
คอยโอบอุ้มคุ้มครองปกป้องแดน

คือภาพวาดแสนงามเปี่ยมความหวัง
อันจักยังยืนยงธำรงไทย
อนาคตสุขทุกข์แห่งยุคสมัย
ภาระใครควรรับประคับประคอง

ใช่ด้อยสิทธิ์ด้อยเสียงด้อยเตียงสา
รอเวลาเธอก้าวสืบเท้าแทน
อยู่สืบทอดเจตนาเป็นชาแขน
อยู่เป็นแกนเป็นความหวังของสังคม
(สุขุมพจน์ คำสุขุม : ๗ - ๘)

- **เนื้อหา** กล่าวถึงความสำคัญของเยาวชนที่เป็นความหวังของสังคม เจริญเติบโตขึ้นเพื่อสืบทอดและรับผิดชอบสังคมต่อไปในภายหน้า
- **การใช้ภาษา** ผู้แต่งใช้ภาษาสื่อความได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย รื่นหู ใช้คำกะทัดรัดเกลี้ยงเกลา สละสลวย สื่อความได้ชัดเจน ใช้คำซ้ำเพื่อเน้นย้ำน้ำหนักและความหมายของคำ ได้แก่ เธอ, คือ, ใช่, ด้อย, อยู่
- **ความรู้สึของผู้อ่าน** ตระหนักถึงความสำคัญของเยาวชนว่าเป็นอนาคตของชาติที่ทุกคนควรให้การดูแล เพื่อเยาวชนเหล่านี้จะได้เติบโตขึ้นเป็นทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณค่าของประเทศชาติ ในขณะที่สังคมเองสร้างเสริมค่านิยมผิด ๆ แก่เด็ก
- **จุดมุ่งหมายของผู้แต่ง** ต้องการสื่อว่าเยาวชนคือความหวังของชาติ
- **น้ำเสียงของผู้แต่ง** แสดงความชื่นชมและฝากความหวังไว้กับเยาวชน

นักเรียนอาชีวศึกษาจะเลือกสถานที่ฝึกงานอย่างไร

โดย นางสาวพิมพ์พร ศะริจันทร์
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

นักเรียน นักศึกษาที่เรียนสายอาชีพ หรืออาชีวศึกษา นอกจากจะมีการเรียนการสอนที่เน้นภาคปฏิบัติงานแล้ว การฝึกงานก็เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับสถานศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนสายอาชีพทั้งของรัฐบาล โดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และสถานศึกษาของเอกชน เมื่อจัดการศึกษาทางด้านอาชีวศึกษา การฝึกงานก็จะต้องเป็นสิ่งสำคัญประการแรก ๆ ที่ต้องคำนึงถึง เพื่อให้นักเรียน นักศึกษาได้เตรียมตัวสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต เกิดทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ ได้เรียนรู้เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่จะมีในอาชีพนั้น

ดังนั้น การเลือกสถานที่ฝึกงานคงจะเป็นโจทย์แรกให้นักเรียน นักศึกษาได้ขบคิดว่าจะใช้เกณฑ์ใดมาตัดสินใจเลือกสถานประกอบการ ข้อเสนอแนะที่ควรนำมาพิจารณาต่อไปนี้คงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียน นักศึกษาได้เตรียมตัวเบื้องต้น สำหรับการเลือกสถานที่ฝึกงาน

● **ควรรหาสถานฝึกงานเอง** ภายในจังหวัดหรือใกล้เคียงที่พักของนักเรียน นักศึกษา ช่วงที่ฝึกงาน เพราะสถานศึกษาบางแห่งมีข้อจำกัดในการนิเทศ ทั้งจำนวนครูนิเทศ ยานพาหนะ หรืองบประมาณค่าใช้จ่ายในการนิเทศ ทั้งนี้จะต้องมีข้อมูลเบื้องต้นว่า สถานศึกษามีข้อกำหนดในการเลือกสถานประกอบการหรือไม่ เพราะบางแห่งอาจไม่มีข้อยกเว้น ในเรื่องดังกล่าว ยินดีที่จะให้ฝึกงานต่างจังหวัด หรือภูมิลำเนาของนักเรียนได้ การหาสถานฝึกงานเองเป็นการเพิ่มประสบการณ์ในการสมัครงาน การเตรียมการสัมภาษณ์งาน รวมถึงการเตรียมพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน

● **เลือกสถานประกอบการที่ตรงหรือเกี่ยวข้องกับสาขาที่เรียน** นักเรียน นักศึกษา จะได้เกิดทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ ได้ฝึกทักษะเพิ่มในสาขาที่เรียน หรือกรณีที่มีเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องก็จะได้ฝึกจากของจริง หรือในการทำงานซ้ำ ๆ จนเกิดความชำนาญในอาชีพนั้น ๆ ตลอดจนได้เรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ หรือที่แตกต่างออกไป

● **การเดินทางสะดวก** ทั้งสำหรับนักเรียน นักศึกษาและครูนิเทศ ถ้าเป็นนักเรียน นักศึกษาก็จะมองในแง่ของค่าใช้จ่ายและเวลาในการเดินทางที่จะไม่เหนื่อย เมื่อไปหรือกลับจากการฝึกงาน ด้านความปลอดภัยนั้น นักเรียน นักศึกษาต่างจังหวัดส่วนใหญ่ ใช้จักรยานยนต์ในการเดินทาง ความเสี่ยงบนท้องถนนหรือของเส้นทางนั้น ๆ เป็นสิ่งที่ต้องคำนึง บางสถานศึกษากำหนดให้มีการฝึกงานช่วงฤดูฝนก็เป็นข้อจำกัดที่ไม่ควรมองข้าม เพราะนักเรียน นักศึกษาบางส่วนนอกจากจะไม่สะดวกแล้ว ปัญหาสุขภาพก็เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญเช่นกัน ในทำนองเดียวกัน ถ้าครูนิเทศเดินทางได้สะดวก ความถี่ในการดูแล และการนิเทศก็ควรจะเพิ่มมากขึ้น เพราะจุดนี้มักได้รับการท้วงติงจากสถานประกอบการมาโดยตลอด

● **ไม่เลือกสถานที่เดิมจากที่เคยฝึกในระดับ ปวช.** ข้อนี้สำหรับนักศึกษา ปวส. ที่จะต้องมุ่งประเด็นไปที่สถานประกอบการซึ่งสถานศึกษายังไม่ได้สร้างความเข้าใจที่ชัดเจน เพราะสถานประกอบการส่วนใหญ่มักมอบหมายงานเดิม ไม่มีการหมุนเวียนงาน แต่หากสถานศึกษาสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนในเรื่องการฝึกงานแบบต่าง ๆ แล้ว การมอบหมายงาน

ก็จะแตกต่างกันทั้งระดับ ปวช. ปวส. และปริญญาตรี รวมถึงลักษณะงานเฉพาะเจาะจงในสาขางาน ที่นักเรียน นักศึกษาได้เรียน หรือเคยฝึกทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติเบื้องต้นมาแล้ว

● **ไม่ตามเพื่อน** บางครั้งนักศึกษาเลือกตามเพื่อนต่างสาขางาน หรือนักเรียน นักศึกษา จำนวนมากเลือกฝึกงานที่เดียวกัน สถานประกอบการก็เกรงใจสถานศึกษารับเข้าฝึกงานทั้งหมด เกิดความไม่สมดุลกันระหว่างคนกับงาน หรืองานไม่ตรงกับสาขางาน จำนวนคนก็มาก แทนที่จะไปสร้างงานกลับไปเพิ่มภาระให้สถานประกอบการ เป็นการฝึกงานที่ได้แค่ประสบการณ์ในการทำงาน แต่ไม่ลงลึกในรายละเอียดของสาขางานอาชีพนั้น ๆ นักเรียน นักศึกษา ต้องคิดเสมอว่า ไม่ว่าจะเข้าไปทำงานหรือฝึกงาน สถานประกอบการส่วนใหญ่ก็ต้องมอบหมายงาน ให้แต่ละคนรับผิดชอบ การพูดคุยปรึกษากับเพื่อน ๆ คงไม่ใช่ลักษณะที่พึงประสงค์ของการทำงาน สำหรับบางหน่วยงาน โดยเฉพาะงานในสำนักงาน

● **สถานที่ฝึกงานที่มีชื่อเสียง** เป็นส่วนหนึ่งที่จะเชื่อมโยงไปสู่การได้งานทำในอนาคต ปัจจุบันมีหน่วยงานใหญ่ ๆ หลายแห่งเปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษาได้ฝึกงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ ที่นักเรียน นักศึกษาสามารถนำไปอ้างอิงได้เมื่อจบการศึกษาแล้วไปสมัครงานที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามสถานประกอบการเล็ก ๆ แต่มีการหมุนเวียนงานครบทุกอย่าง และเข้าใจระบบ การฝึกงานของอาชีวศึกษา ก็น่าจะเป็นข้อพิจารณาเบื้องต้นสำหรับการฝึกงาน โดยเฉพาะ การฝึกงานต่างจังหวัด หรือในจังหวัดเล็ก ๆ ด้วยเช่นกัน

● **สถานที่ฝึกงานจากคำแนะนำ** นักเรียน นักศึกษาควรหาข้อมูลจากรุ่นพี่ของแต่ละ สาขา เพื่อนต่างสาขา ผู้ปกครอง ครูที่ปรึกษา ครูนิเทศ สถานศึกษาบางแห่งมีการรวบรวม สถานที่ฝึกงาน ลักษณะงาน จำนวนนักเรียน นักศึกษาที่สถานประกอบการต้องการ โดยให้ ไปติดต่อขอฝึกงานเอง ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการที่สถานศึกษาได้ติดต่อ หรือสำรวจ ความต้องการไว้แล้ว และเคยรับนักเรียน นักศึกษาเข้าฝึกงานมาก่อนก็จะทำให้การฝึกงานนั้นบรรลุ วัตถุประสงค์ เพราะอาจมีครูฝึกที่รับผิดชอบงานฝึก ยังเป็นสถานประกอบการที่มีประสบการณ์ รับนักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษา ทั้งระบบปกติและระบบทวิภาคีก็จะเข้าใจการฝึกงานได้ดี

จากที่กล่าวข้างต้น เป็นองค์ประกอบคร่าว ๆ ที่นักเรียน นักศึกษาควรนำมาพิจารณาในการเลือกสถานประกอบการ ยังมีข้ออื่น ๆ เช่น สถานประกอบการที่จ่ายค่าจ้างและสวัสดิการต่าง ๆ หรือสถานประกอบการบางแห่งที่ยินดีรับนักเรียน นักศึกษาฝึกเป็นรายชั่วโมง หลังเลิกเรียน ก่อนฝึกจริงตามข้อกำหนดของสถานศึกษา เคยได้ข้อสังเกตบางประการอันได้แก่ บางสถานศึกษามีการกำหนดเฉพาะสถานประกอบการไว้ และไม่ให้อิสระในการเลือกสถานประกอบการ หรือเลือกเฉพาะหน่วยงานราชการให้นักเรียนสาขาพาณิชยกรรม / บริหารธุรกิจ ซึ่งงานของบางหน่วยงานก็ไม่ได้เหมาะกับสาขาวิชานั้น ๆ รวมทั้งนักเรียน นักศึกษาที่สถานศึกษาพิจารณาแล้วว่ามีความรู้ให้ฝึกงานในสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อเป็นการรักษาภาพลักษณ์ก็อาจไม่ได้พบประสบการณ์ตรงจากสถานประกอบการ จนทำให้นักเรียน นักศึกษาขาดโอกาสที่จะเผชิญกับโลกการทำงานจริง ซึ่งเรื่องเหล่านี้คงต้องมองทั้งสองด้านไม่เข้าข้างใคร เพราะประสบการณ์จากการส่งฝึกงานสำหรับนักเรียน นักศึกษาที่ไม่พร้อมก็สร้างปัญหาและภาระให้แก่ทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการตลอดมาเช่นกัน

 ประเภทของสาร สารให้ความรู้

 รูปแบบ บทความ

 การใช้ภาษา ผู้เขียนใช้สำนวนภาษาเรียบง่าย ตรงไปตรงมา สื่อความได้ชัดเจน เหมือนการพูดคุยกับผู้อ่าน

 จุดมุ่งหมาย ผู้เขียนต้องการให้คำแนะนำในการเลือกสถานที่ฝึกงานให้ตรงตามความต้องการ และเกิดประโยชน์แก่งานอาชีพของนักเรียน นักศึกษา

